

Проблеми мотивації персоналу в менеджменті підприємства

Єлизавета Василенко

*здобувачка освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет митної справи та фінансів», м. Дніпро, Україна,
e-mail: elizavetav852@gmail.com*

Кожний управлінець у своїй діяльності користується такими базовими функціями менеджменту: планування, організування, мотивування, контроль. Основною проблемою організацій є керівники, які приділяють значну увагу плануванню цілей та їх організації, контролю результатів, але майже не зважають на елемент мотивування своїх працівників.

Мотивація персоналу – це процес і одна з функцій управління, що регулює поведінку людей, щоб вони своїми діями сприяли досягненню цілей підприємства. Це механізм, що регулює і приводить в дію поведінку людини. На мотивацію співробітників впливає внутрішній стан людини, що змушує його бути впевненим у правильності тієї чи іншої дії. Потреби, інтереси та мотиви відносять до внутрішніх чинників формування системи мотивації, які перебувають у тісному постійному взаємозв'язку. Під мотивами слід розуміти усвідомлені причини діяльності, спонукання людини до чогось. До форм мотивації відносять матеріальну, нематеріальну, позитивну, негативну, зовнішню, внутрішню та самомотивацію.

Найбільш поширеною і ефективною формою мотивації є матеріальна. Проте неможливо досягти високого рівня мотивації працівників, керуючись лише виплатою заробітної плати. Неабияке значення для результативної роботи персоналу має нематеріальне стимулювання. Воно класифікується на соціальне, моральне, соціально-психологічне. Соціальне стимулювання передбачає престижність роботи, можливість прийняття рішень самостійно та інші права. Моральне стимулювання пов'язане з наданням керівництвом можливості для реалізації творчого потенціалу та визнання працівника. На підставі того, як складаються соціально-психологічні відносини працівника з керівництвом і трудовим колективом, також формується задоволеність працею [1, с. 98-101]. За допомогою поєднання різних форм мотивації в правильній пропорції працівники здійснюють свою діяльність найефективніше.

Для удосконалення мотиваційної системи підприємства пропоную взяти до уваги складові матеріального (заробітна плата та доплати, премії, знижки на придбання продукції підприємства, надання службового транспорту, надання медичних послуг і часткова компенсація їх вартості, оплачуваний невихід працівника на роботу з поважних причин) та нематеріального (тренінги, навчання, просування по кар'єрі, вільний графік роботи, винагорода вільним часом, соціальні пакети, участь в управлінні та прийнятті рішень, привітання та подарунки на свята) стимулювання персоналу.

Наприклад, у компанії Apple застосовуються наступні заходи з мотивації персоналу:

1. Знижки на продукцію. Співробітники Apple щорічно отримують знижку у розмірі 25% на покупку музичних леєрів iPod, комп'ютерів і планшетів iPad або 500 доларів на купівлю комп'ютера лінійки Mac.

2. Розваги. Apple намагається всіляко заохочувати своїх робітників, тому часто запрошує різноманітних відомих знаменитих музикантів, щоб ті проводили концерти.

3. Спорт. Apple щорічно забезпечує своїх співробітників сертифікатами на 300 доларів, які вони можуть витратити на відвідування спортзалу.

4. Турбота про новачків. Нові співробітники компанії отримують 12-денну оплачувану відпустку [2].

Отже, задля впливу на трудову поведінку працівника, керівнику необхідно ретельніше аналізувати і підбирати форми і методи стимулювання персоналу. Робочий процес повинен бути організований таким чином, щоб робітник мав змогу реалізувати свої можливості, розвивати та застосовувати у практичній діяльності усі свої професійні якості. Безсумнівно, для працівника дуже велике значення має пряма мотивація у вигляді грошового стимулювання, проте керівництву не можна забувати і про ефективність нематеріального стимулювання.

Ключові слова: мотивація; матеріальне стимулювання; нематеріальне стимулювання.

Список використаних джерел

1. Нікіфоренко В. Г. *Управління персоналом : навч. посіб.* Одеса, 2013. 275 с.
2. *Мотивація в компанії Apple.* URL: <https://appleinsider.ru/> (дата звернення: 20.04.2022).